

תל אביב, י' בתמוז, תשפ"ג

29 ביוני, 2023

חוזר מס' מ-303 - 01

לכבוד

לשכות האשראי

הנדון: תיקון הוראה מס' 303 בנושא "ניהול סיכונים" והוראה מס' 308A בנושא "נספחים להוראות דיווח לשכות אשראי"

1. הוראה מס' 303 בנושא "ניהול סיכונים" (להלן – "ההוראה"), קובעת כללים ועקרונות להסדרת מערך ניהול סיכונים נאות בלשכת אשראי, לרבות פירוט החובות החלות על הדירקטוריון ועל ההנהלה בנושא, וזאת במטרה להפחית את רמת הסיכון לה חשופה הלשכה ולצמצם את ההסתברות להתממשות הסיכונים. לשכת אשראי חשופה לסיכונים מסוגים שונים ובעלי רמות השפעה שונות על פעילותה, ובכללם: סיכון תפעולי, סיכון מודל, סיכון הגנת המידע, סיכון ציות, סיכון מיקור חוץ, סיכון אסטרטגי וסיכון תדמית.
2. מאז פורסמה ההוראה חלף זמן במהלכו התבצעו בלשכות ביקורות לבחינת נאותות יישום ההוראה מהן עלו ממצאים ותובנות שונות אשר בגינם בוצעו תיקונים שונים להוראה. כמו כן, לנוכח החשיבות הרבה שהממונה מייחס לניהול סיכונים איכותי שהינו מרכיב חיוני לניהול תקין וזהיר של פעילות לשכת האשראי, התחדד הצורך במינוי והגדרת תפקיד ייעודי של מנהל סיכונים כגורם מרכזי ואחראי על נושא ניהול הסיכונים בלשכה, ובמינוי והגדרת תפקיד ייעודי של ממונה ציות, כאחראי על צמצום סיכון אי-ציות להוראות כל דין.
3. לאור האמור, בוצע תיקון להוראה הכולל דרישות לניהול ובקרת הסיכונים בלשכה מתוך ראייה משולבת, להגדרת מסגרת ניהול סיכונים בלשכה, למינוי מנהל סיכונים ולמינוי ממונה ציות, ופירוט החובות שיחולו עליהם, וכן בוצעו תיקונים בחובות החלות על הדירקטוריון וההנהלה בהקשר לניהול הסיכונים בלשכה.
4. להלן עיקרי התיקונים:

מסגרת ניהול הסיכונים

- 4.1. נוסף נושא "מסגרת ניהול הסיכונים" אשר כולל דרישה לפיה על הלשכה לפעול לניהול ולבקרת כלל הסיכונים הקיימים בפעילותה מתוך ראייה משולבת, באופן שיבטיח את ניהולה התקין ואת ההגנה והשמירה על עניינם של הלקוחות, וכן דרישות להטמעת תהליכי עבודה לניהול הסיכונים בלשכה ולאופן יישום בקרות פנימיות (סעיפים 6א עד 6ג) (חלק מהדרישות נכללו בסעיפים 3 ו-4 אשר בוטלו).

הדירקטוריון

- 4.2. על הדירקטוריון לוודא כי מנהל הסיכונים שהלשכה נדרשת למנותו, יהיה בעל מעמד ראוי, יחזיק במשאבים הדרושים למילוי תפקידו, וכן יבצע את תפקידו באופן עצמאי ואפקטיבי (סעיף 8א).

ההנהלה

4.3. על ההנהלה לוודא כי פעילות הלשכה עולה בקנה אחד עם מדיניות ניהול הסיכונים שאישר הדירקטוריון, וכי קיימות הדרכות לעובדים בתחומים הרלוונטיים לפעילותם, לרבות בתחום הציות, על מנת להפחית את הסיכון להתממשות הסיכונים (סעיפים 13.2 ו-13.5).

מנהל הסיכונים

4.4. נוספה הוראה המחייבת את הנהלת הלשכה למנות מנהל סיכונים אשר יישא באחריות לקיומם של תהליכי ניהול סיכונים נאותים בלשכה ויוודא שהסיכונים שהלשכה חשופה להם מנוהלים כיאות ומוצגים לדירקטוריון. נדרש כי מנהל הסיכונים יהיה בעל ידע, ניסיון וכשירות מספקת לניהול הסיכונים וכן יהיה בלתי תלוי בפעילויות העסקיות בלשכה, ובעל מעמד נאות ועצמאי (סעיפים 16א עד 16ג).

4.5. הממונה הארגוני על מנהל הסיכונים יהיה המנהל הכללי (סעיף 16ד).

4.6. מנהל הסיכונים ידווח ישירות ובאופן סדיר למנכ"ל ולדירקטוריון, ויהיה רשאי לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע שדרוש לדעתו לביצוע תפקידו ואשר נמצא ברשות הלשכה או ברשות אחד מעובדיה, בכפוף לכל דין (סעיפים 16ה ו-16ו).

4.7. הדרישה לעריכת סקר סיכונים הועברה מאחריות ההנהלה לאחריות מנהל הסיכונים (סעיף 16ז).

4.8. העברה של מנהל הסיכונים מתפקידו מכל סיבה שהיא תתבצע באישור מוקדם של הדירקטוריון (סעיף 16ח).

4.9. ניתן למנות לתפקיד מנהל הסיכונים גם מי שאיננו עובד הלשכה, ובלבד שיחולו לגביו תנאי הכשירות, המגבלות וההנחיות החלים על מנהל סיכונים כמפורט בהוראה ובהוראות הממונה הרלוונטיות הנוספות (סעיף 16ט).

מדיניות ניהול הסיכונים

4.10. נוספה דרישה כי מדיניות הלשכה בנוגע לניהול הסיכונים תגובש על בסיס מתודולוגיה מקובלת, וכן כי במסגרת הגדרת הסיכונים להם חשופה הלשכה יש להתייחס לסיכון מובנה וסיכון שיורי. כמו כן, עודכנה הדרישה לגבי תדירות סקירת מסמך המדיניות כך שתתבצע לכל הפחות אחת לשנה (סעיפים 17, 17.1 ו-18).

ממונה הציות

4.11. נוספה דרישה כי הנהלת הלשכה תמנה ממונה ציות שיהיה אחראי על ניהול סיכון הציות בלשכה ויהיה בעל ידע, ניסיון וכשירות מספקת לניהול סיכון הציות, יהיה בלתי תלוי בפעילויות הנבדקות על ידו, ולא ימלא כל תפקיד בלשכה שעלול להעמיד אותו בניגוד עניינים או לפגוע ביכולתו לבצע כראוי את תפקידו (סעיפים 22א עד 22ג).

4.12. תפקידי ממונה הציות יהיו, לכל הפחות: ליעץ להנהלה ולדירקטוריון לגבי הצעדים שיש לנקוט על מנת לוודא ציות של הלשכה להוראות הדין, לוודא קיומם של תהליכים לזיהוי והערכת סיכונים ציות בלשכה, ולבצע מעקב סדיר אחר שינוי בסיכונים ציות, לוודא קיומם ותקינותם של נהלים בלשכה על מנת לוודא ציות של הלשכה להוראות הדין, לסייע להנהלה בהדרכת עובדים בנוגע להוראות הדין, ולתת מענה לעובדים לגבי שאלות בתחום הציות (סעיף 22ד).

4.13. העברה של ממונה הציות מתפקידו מכל סיבה שהיא תתבצע באישור מוקדם של הדירקטוריון (סעיף 22ה).

שירות חדש

4.14. נקבע כי במסגרת תהליך אישור שירות חדש יידרש גם אישורו של ממונה הציות (סעיף 25).

דיווחים לממונה

4.15. בוצעו התאמות בדרישות הדיווח לממונה בהתייחס לאירוע משמעותי בתחום ניהול הסיכונים בו התממשו סיכונים או כמעט התממשו סיכונים, וזאת בדומה לדרישות הדיווח החלות על לשכה בהתייחס לאירוע משמעותי בתחום ניהול המידע והגנתו (סעיפים 27-28).

5. כללי

5.1. בוצעו עדכוני ניסוח בסעיפים שונים בהוראה.

5.2. בהתאמה לתיקונים בהוראה, בוצעו תיקונים בהוראת ממונה מס' 308A בנושא "נספחים להוראות דיווח ללשכות אשראיי": בנספח 6 - שירות חדש, בנספח 8א - שינוי בפרטי נושא משרה ורו"ח חיצוני, ובנספח 9 - אירוע משמעותי בתחום ניהול המידע והגנתו וכן אירוע משמעותי בתחום של ניהול סיכונים.

6. תחילה

תחילת התיקונים להוראות 6 חודשים מיום פרסום חוזר זה באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל.

7. לחוזר זה מצורפות ההוראות המעודכנות.

בכבוד רב,

אייל חדד

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי